

Udržitelnost je pro firmy přirozená, jen to nevědí

– TEXT – Alžběta Vejvodová

Požadavky Evropské unie na environmentální, sociální a správní aspekty podnikání vyvolávají rostoucí obavy investorů, spotřebitelů, vlád i dalších zainteresovaných stran. Pochopitelně i firem. Bojí se přílišné administrativy a ztráty konkurenceschopnosti. „Domnívám se, že by nastoupená razantní politika Evropské unie v oblasti udržitelnosti měla být vzhledem k současné obtížné hospodářské situaci firem modernována,“ prohlásil například Ladislav Mincič z Hospodářské komory.

Ačkoliv se podniky ve stále větší míře zajímají, co pro ně ESG vlastně znamená, s plněním požadavků mají zatím potíže. „Z průzkumu Climate & Sustainability Leaders vyplývá, že i mezi velkými hráči je méně než polovina firem připravena reportovat svou uhlíkovou stopu,“ řekl v rozhovoru pro týdeník Ekonom manažer České spořitelny pro udržitelnost Matúš Púll s připomínkou, že firmy nad 250 zaměstnanců to budou muset udělat za rok 2025. Ty největší ještě o rok dříve.

Také řadu malých a středních podniků reporty a strategie kolem ESG zaskočily i proto, že přicházejí dřív, než čekaly. Evropská legislativa jim povinnost podávat zprávy o nefinančních ukazatelích uložila až od roku 2027, jenže ty z nich, které jsou pevně zakomponované do dodavatelských řetězců velkých korporací, tedy například v automobilovém průmyslu, jim začínají čelit už nyní.

„Velcí totiž musí reportovat za celý subdodatelský řetězec, a tedy ti menší, kteří nejsou dostatečně

Co zpomaluje české firmy při zavádění udržitelnosti do praxe?

(v % dotázaných)

Nedostatek kapacit	41
Nedostatek finančních zdrojů	34
Nejasná legislativa	31
Chybějící technologie	25
Nedostatek znalostí a informací	24

Zdroj: Průzkum spolku Změna k lepšímu

a prokazatelně udržitelní, jim kazí výsledky. Proto se zvyšuje tlak velkých na malé, aby se přizpůsobili,“ upozorňuje Eva Svobodová, generální ředitelka Asociace malých a středních podniků.

Čím začít a proč se ESG nebát

Podstatu udržitelného přístupu odborníci přirovnávají ke kriminologickému vyšetřování – ohledání místa činu, vyslechnutí zainteresovaných osob a napojení na místní hybatele. „Prakticky by firma měla zjišťovat potřeby svých zaměstnanců a odběratelů a celkově území, kde působí,“ vysvětlila ředitelka Nadace rozvoje občanské společnosti Taťána Plecháčková.

Za příklady toho, co by měli ve firmách zjišťovat, uvedla třeba to, jestli není potřeba vedle továrny postavit školku nebo komunitní centrum, kdo se postará o seniorní rodiče zaměstnanců a o jejich duševní zdraví, zda je v okolí dost cyklostezek k podpoře dekarbonizace nebo jestli by nestálo za to posílit komunitní energie či naučit lidi starat se o půdu.

Ačkoliv se samotný obsah a náplň povinností kolem ESG mezi malými

a velkými firmami nijak neliší, velikost jejich intervence ve prospěch životního prostředí a lidí, tedy to, kolik peněz a času do řešení otázek spojených s udržitelností vloží, už jejich velikosti úměrná je. „Malá firma podnikající v malé vesnici na horách nemusí udělat moc. Platí, že čím kratší je dodavatelský řetězec firmy, tím je jednodušší i posouzení možných dopadů jejího podnikání,“ zdůraznil Filip Gregor, vedoucí sekce odpovědných firem právní a poradenské expertní skupiny Frank Bold. Podnikatelům radí, aby nejprve posoudili, jaká témata jsou z hlediska ESG pro jejich podnikání významná.

Prvním krokem by měla být analýza rizik, kterým firma čelí v souvislosti s klimatickou změnou, a analýza toho, jak její podnikání dopadá na lidi a životní prostředí v jejím dodavatelském řetězci. „Evropská legislativa ale nevyžaduje po firmách, aby přijímaly specifické cíle nebo opatření. Reportinové standardy pouze předepisují, jak mají firmy o svých cílech pro významná témata informovat,“ dodal Gregor.

Obecně platí, že ESG strategie by měla kopírovat byznysovou strategii.